

Beslutsunderlag

Styrelsen 2025-04-25

Telefon: [031 64 73 27](tel:031647327)

Handläggare: Christina Nilsson och Lars
Tingström

Mejladress: christina.nilsson@gryaab.se

Återrapportering uppdrag Göteborgs Stads budget 2025

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Redovisningen av Gryaabs arbete med uppdrag i Göteborgs Stads budget för 2025 godkänns.
2. Uppdraget att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet förklaras fullgjort och avslutas.
3. Uppdraget att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik förklaras fullgjort och avslutas.

Sammanfattning

Ärendet avser återrapportering av två uppdrag i Göteborgs Stads budget som riktats till alla nämnder och bolagsstyrelser.

Det första uppdraget gällde att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet.

Gryaab har tagit del av Göteborgs Stads spendrapport och genomfört en analys utifrån den och andra väsentliga källor på området (bilaga 1).

Det andra uppdraget var att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik. Gryaab har tagit fram en rapport som beskriver bolagets arbete med bärbara datorer, mobiltelefoner och övrig IT-elektronik (bilaga 2).

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att arbeta för att göra inköpsarbetet mer hållbart och att säkra livscykelhanteringen av bärbar elektronik bedöms ha en positiv inverkan på den ekonomiska dimensionen. Att medvetet välja hållbara produkter med längre livslängd minskar behovet av frekventa ersättningar och underhåll vilket kan leda till minskade kostnader på sikt. Genom att arbeta med leverantörer som har hållbara och ansvarsfulla affärsmetoder minskar risken för störningar i leveranskedjan och förbyggande av risker som kan uppstå om leverantörer bryter mot till exempel arbetsrättsliga regler eller miljöstandarder.

Nödvändiga kostnader

Gryaab får enligt lagen om allmänna vattentjänster endast ta ut avgifter för kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Ärendet avser återrapportering av två uppdrag från Göteborgs Stads budget och innebär inte ökade kostnader för Gryaab.

Bedömning ur ekologisk dimension

Hållbar livscykelhantering fokuserar bland annat på att förlänga elektronikens livslängd vilket minskar behovet av byte och produktion av nya enheter och därmed minskar det totala resursuttaget och den ekologiska påverkan. Genom att säkerställa att elektroniken återanvänds eller återvinns effektivt kan man minska mängden elektronikavfall som ofta innehåller farliga ämnen och minska behovet av nya råmaterial och energi. Även ett hållbart inköpsarbete kan ha betydande positiv påverkan på miljön eftersom det fokuserar på att göra ansvarsfulla val som minskar negativ miljöpåverkan i hela leveranskedjan.

Bedömning ur social dimension

Att arbeta för att göra inköpsarbetet mer hållbart och ställa krav på till exempel rättvisa arbetsförhållanden och respekt för mänskliga rättigheter bedöms påverka den sociala dimensionen positivt. Genom att prioritera socialt ansvarstagande i Gryaabs inköp kan bolaget bidra till ökad transparens och en bättre samhällsutveckling.

Samverkan

Ärendet har behandlats på lokalt samverkansgruppsmöte den 23 april 2025.

Bilagor

1. Analys av Gryaabs inköp under perioden 1 januari-31 december 2024
 med förslag på förbättringar
2. Rapport Hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik

Ärendet

Ärendet avser återrapportering av två uppdrag i Göteborgs Stads budget 2025.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I Göteborgs Stads budget 2025 fanns två uppdrag som riktades till alla nämnder och bolagsstyrelser:

- Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.
- Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.

Uppdragen ska återrapporteras till Gryaabs styrelse.

Analys av Gryaabs inköp under perioden 1 januari-31 december 2024

Gryaab har tagit del av Göteborgs Stads spendrapport och genomfört en analys utifrån den och andra väsentliga källor (bilaga 1).

Totalt köpte Gryaab varor och tjänster för 302,8 mkr kronor under 2024 vilket innebar en ökning med 49,3 mkr jämfört med 2023. Inköpsstatistiken visar att Gryaabs direktupphandlingar mätt i kronor har minskat under 2024 jämfört med 2023. Sex procent av den totala kostnaden för Gryaabs inköp gjordes genom direktupphandling år 2024 jämfört med sju procent föregående år.

Gryaab bedömer att inköpsarbetet kan bli mer kostnadsmedvetet genom att:

- Avropa på stadens ramavtal i första hand där det finns dubbla ramavtal.
- Utöka antalet egna ramavtal där ramavtal saknas.
- Använda Dynamiskt inköpssystem vid fler kemikalieupphandlingar.
- Skärpt uppföljning av konsulter gällande prognos och uppdragsbudget samt förtydligande texter om förtida upphörande av uppdrag.

Gryaab bedömer att inköpsarbetet kan bli mer hållbart och långsiktigt genom att:

- Kartlägga sociala och miljömässiga krav i enlighet med EU:s direktiv om hållbarhetsrapportering (CSRD).
- Uppdatera Gryaab's mallar för förfrågningsunderlag.
- Utveckla introduktionen och utbildningarna för Gryaab's medarbetare.
- Använda förnyad konkurrensutsättning i högre grad för tekniska konsulter.

Hållbar livscykelhantering

Gryaab har tagit fram en rapport som beskriver bolagets arbete med bärbara datorer, mobiltelefoner och övrig IT-elektronik (bilaga 2).

Gryaab köper in sina datorer och mobiltelefoner från samma tillverkare respektive fabrikat för att kunna återanvända reservdelar och tillbehör. Elektroniken används till dess att den är trasig eller inte fungerar. Elektronik som endast är lite trasig kan användas under en kortare tid t.ex. som lånedator eller för sommarjobbare.

Rapporten innehåller områden som skulle kunna ytterligare stärka livscykelhanteringen.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser återrapportering av uppdrag som är ställda till bolagets styrelse.

Gryaab bedömer därför inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolagets bedömning

Gryaab omfattas av två budgetuppdrag som är riktade till alla nämnder och styrelser. Genom ärendet redovisas hur Gryaab genomfört uppdragen.

Gryaab bedöms ha god kontroll över sin inköpsprocess men har identifierat ett antal förbättringsområden som bolaget ska arbeta med framåt.

Genom det arbetet som Gryaab bedriver har bolaget säkerställt en hållbar livscykelhantering av sin bärbara elektronik. Bolaget har även inom detta uppdrag identifierat utvecklingsområden som ska ses över.

Styrelsen föreslås godkänna redovisningen och förklara uppdragen som fullgjorda

2025-03-19

Stab/Inköp

Christina Nilsson

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

Bilaga 1 Analys av Gryaabs inköp under 2024 med förslag på förbättringar

Bakgrund

I Göteborgs Stads budget 2025 fick alla nämnder och styrelser i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads Spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet.

Gryaab har tagit del av spendrapporten som är en sammanställning av Göteborgs Stads samlade inköp och omfattar samtliga utbetalningar som gjorts föregående år. Syftet är att skapa en god överblick över inköpen och att användas som faktabaserad grund för det inköpsstrategiska arbetet i staden.

Gryaab har analyserat sina inköp under 2024 utifrån den och andra relevanta källor.

Gryaabs totala inköp och inköpsstrategier

Totalt köpte Gryaab varor och tjänster för 302,8 mkr kronor under 2024 vilket innebar en ökning med 49,3 mkr jämfört med 2023.

Gryaab gör i första hand sina inköp genom ramavtal som upphandlats av Göteborgs stad.

Återkommande kända behov, som inte täcks av stadens ramavtal fångas upp genom att upphandla ramavtal i egen regi eller genom att använda ramavtal som har upphandlats av inköpsorganisationerna SINFRA och ADDA (Sveriges kommuner och Regioner). Det effektiviserar administrationen för våra beställare eftersom priser och villkor redan är konkurrensutsatta och fastställda.

En årlig inköpsanalys hjälper bolaget att identifiera nya eller kommande områden av varor och tjänster där det är lämpligt att upphandla nya ramavtal. Innan Gryaab påbörjar en egen

ramavtalsupphandling kontrolleras om det redan finns ett befintligt ramavtal som är upphandlat av Göteborgs Stad, SINFRA eller ADDA som täcker vårt behov eller om det mer fördelaktigt att Gryaab gör ett en egen upphandling. Beslutet att göra en egen upphandling kan till exempel vara att Gryaab har specifika krav på varan/tjänsten som inte uppfylls av de befintliga ramavtalen.

När Gryaab gör egna ramavtalsupphandlingar sätts en upphandlingsgrupp samman som består av olika kompetenser inom företaget för att säkerställa teknik, miljö, ekonomi och övriga villkor i förfrågningsunderlaget. Upphandlingsgruppen deltar även vid utvärderingen av inkomna anbud.

Gryaabs inköpsarbete under 2024

Bolaget har under 2024 uppdaterat sina mallar för förfrågningsunderlag i enlighet med gällande lagstiftning och andra styrande dokument på området.

Gryaab har prövat upphandlingsformen Dynamiskt inköpssystem DIS vid flera kemikalieupphandlingar vilket innebär att bolaget avropar en årsvolym i taget och konkurrensutsätter med flera leverantörer. Det har gett oss gynnsammare priser.

Under 2024 och början av 2025 har Gryaab förbättrat sina rutiner genom att:

1. Förstärka bolagets rutiner som följer Göteborgs stads riktlinje för representation, gåvor, mutor, jäv och bisyssla.
2. Identifiera de överlapp som finns jämfört stadens ramavtal. Gryaab ska värdera om de fortsatt behövs, motivera och anmäla till Inköp och upphandlingsnämnden där det så erfordras.
3. Kontrollera att befintliga och kommande ramavtal följer LOU och skapa rutiner/utbildning för att säkerställa att ramavtalen hanteras på ett korrekt sätt.
4. Förbättra rutinen och internkontrollen för redovisning vid inköp och fakturerahantering avseende konferenser och representation.

Andel direktupphandlingar under 2024

Utöver de vanligt förekommande varor och tjänster som täcks upp genom ramavtal gör Gryaab också sällanköp där direktupphandling är den upphandlingsform som lämpar sig bäst.

Inköpsstatistiken visar att andelen direktupphandlingar mätt i kronor har minskat under 2024 jämfört med 2023. Sex procent av den totala kostnaden för Gryaabs inköp gjordes genom direktupphandling år 2024 jämfört med sju procent föregående år. En bidragande faktor till minskningen är utökningen av upphandlade ramavtalsområden samt utökat användande av våra befintliga ramavtal för mindre köp som tidigare har direktupphandlats. Där det är möjligt styr Gryaab om direktupphandlade mindre inköp till befintliga ramavtalsleverantörer, som t ex inom järnhandel.

CSRD

Gryaab omfattas av CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) som är ett nytt direktiv som ska säkerställa att företag rapporterar effekten av verksamhetens sociala och miljömässiga aktiviteter. Det här kan innebära att Gryaab måste ställa högre krav på sina leverantörer. Just nu pågår det ett arbete med att analysera hur väl Gryaab uppfyller ställda krav och hur vi kan förbättra oss. Arbetet fortsätter och leds av Göteborgs Stadshus AB. Första rapporttillfället bedöms i nuläget bli Q1 2026.

Rekommendationer från inköps- och upphandlingsförvaltningen

Bakgrund

Inköps- och upphandlingsförvaltningen följer varje år upp inköpsmognaden i staden. Det sker i form av en enkät där varje verksamhet skattar sin egen inköpsmognad. Syftet är att identifiera styrkor och utvecklingsområden så att staden kan utvecklas mot en på helheten allt mer mogen inköpsverksamhet.

Gryaab har en hög mognadsgrad men har fått vissa rekommendationer från Inköps- och upphandlingsförvaltningen inom vissa områden. Nedan presenteras dessa områden och Gryaabs arbete och planerade åtgärder.

Rekommendation Strategiska processer och kategoriarbete

Definiera målstrategier och handlingsplaner samt uppföljning av resultatet för respektive pilot som vi driver alternativt deltar i.

Inom Göteborgs stad pågår ett kategoriarbete som syftar till att identifiera kategorier av varor och tjänster som Göteborgs stads förvaltningar och bolag behöver. Arbetet leds av Inköp- och upphandlingsförvaltningen och i varje initierad kategori etableras ett kategoriteam och ett

kategoriråd där berörda verksamheter representeras genom de största beställande förvaltningar och bolagen.

Gryaabs arbete och planerade åtgärder

Gryaab representeras av de större förvaltningarna och bolagen men bidrar genom att delta i nätverksträffar och lämna synpunkter inför kommande upphandlingar.

Rekommendation Taktiska processer, upphandlingsarbete

Avropa på centrala ramavtal i de fall de täcker verksamhetens behov. Säkerställ närvaro från verksamhetsexpertis i arbetet med gemensamma/centrala ramavtal. Ta fram arbetssätt för att identifiera unik behov- och kravbild och planera upphandlingar därefter.

Gryaabs arbete och planerade åtgärder

Gryaab har egna upphandlade ramavtal för vissa varor och tjänster. Över tid har Inköp- och upphandlingsförvaltningen upphandlat samma områden. Gryaab kommer därför att se över var det finns dubbla ramavtal och avropa på stadens ramavtal i första hand.

Rekommendation Organisation, beställarkompetens

Formulera och dokumentera en kompetensprofil. Ta fram en generell utbildning för beställare och utvärdera regelbundet innehållet.

Gryaabs arbete och planerade åtgärder

Samtliga nyanställda på Gryaab genomgår en introduktionsutbildning där de tar del av grunderna i inköp och upphandling och hur beställningar görs. Rutiner och stödinformation finns i Gryaabs Verksamhetshandbok och hjälpportal och utbildningen leds av inköpsansvarige på Gryaab. Under 2024 upphandlades HRM-systemet Grade som kommer att innehålla introduktion och utbildningar för Gryaabs medarbetare. En introduktionsutbildning för inköp har tagits fram som kommer finnas i Grade. Utöver det ges inköps- och upphandlingsstöd av inköpsansvarige.

Rekommendation Systemstöd

Säkerställ effektivitet i systemstöd som nyttjas till operativa och taktiska processer.

Gryaabs arbete och planerade åtgärder

Gryaab använder Göteborgs Stads system Proceedo som avtalsdatabas och för hantering av fakturor. Våra beställningar görs i Maintmaster som är Gryaabs underhållssystem. Vi har valt att arbeta i två system då inget av dem är heltäckande för vårt behov. Om Gryaab endast skulle

använda Proceedo skulle vi tappa kopplingen till underhållssystemet och vår anläggning. I dagsläget finns det ingen möjlighet att integrera systemen med varandra.

Bedömning och förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet.

Gryaab har god kontroll över sin inköpsprocess, men det finns alltid utrymme för utveckling.

Gryaab bedömer att inköpsarbetet kan bli mer kostnadsmedvetet genom att:

- Avropa på stadens ramavtal i första hand där det finns dubbla ramavtal.
- Utöka antalet egna ramavtal där ramavtal saknas.
- Använda Dynamiskt inköpssystem vid fler kemikalieupphandlingar.
- Skärpt uppföljning av konsulter gällande prognos och uppdragsbudget samt förtydligande texter om förtida upphörande av uppdrag.

Gryaab bedömer att inköpsarbetet kan bli mer hållbart och långsiktigt genom att:

- Kartlägga sociala och miljömässiga krav i enlighet med EU:s direktiv om hållbarhetsrapportering (CSRD).
- Uppdatera Gryaabs mallar för förfrågningsunderlag.
- Utveckla introduktionen och utbildningarna för Gryaabs medarbetare.
- Använda förnyad konkurrensutsättning i högre grad för tekniska konsulter.

Datum 2025-03-27

Teknisk försörjning / Automation & IT

Lars Tingström

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

Bilaga 2 Hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik

Inledning

Gryaab är engagerat i att minimera den miljömässiga påverkan av de produkter vi använder genom en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik. Detta är en sammanfattande beskrivning av de strategier och åtgärder bolaget vidtar för att säkerställa en ansvarsfull hantering genom hela produktens livscykel.

Bärbara datorer:

Gryaabs bärbara datorer köps in nya från samma tillverkare för att öka möjligheten att kunna återanvända kringutrustning och reservdelar. Datorerna byts ut efter behov men tidigast efter fyra år. Anledningen till ett byte kan vara att datorn är trasig eller att prestandan blivit för dålig i relation till personens arbetsuppgifter. Även nödvändiga uppdateringar av operativsystem kan spela in.

När datorns byts in blir den om den fortfarande fungerar en lånedator eller dator till vikarier/sommarjobbare.

När datorerna inte längre kan användas av Gryaab skickas dom till Advania, som är ett IT-företag som Gryaab köper vissa produkter och tjänster av för rensning och sedan möjlig vidareförsäljning alternativt till elektronikåtervinning.

Mobiltelefoner

Mobiltelefoner köps in nya. Alla telefoner som köps in är av samma fabrikat (Apple) vilket ökar möjligheten till en effektiv hantering och att kunna återanvända tillbehör.

Telefoner byts bara ut när dom blir trasiga eller av andra skäl inte kan användas längre. Det finns inte heller någon intern efterfrågan efter att byta ut telefoner tidigare än så.

Vissa telefoner som fortfarande fungerar men tex kan ha en lite trasig skärm behålls som lånetelefoner. Övriga skickas till Tele2 för rensning och sedan om möjligt vidareförsäljning alternativt till elektronikåtervinning.

Övrig IT-elektronik

Övrig elektronik används i allmänhet tills den går sönder. Vissa vitala delar byts ut tidigare men behålls då i allmänhet som reservutrustning.

När hårdvaran är trasig skickas den till Advania alternativt till elektronikåtervinning.

Möjliga förbättringsområden som ska ses över

Gryaab skulle kunna sälja sina begagnade datorer, skärmar och telefoner till personalen eller företag som återanvänder gammal elektronik och på det sättet använda elektroniken längre.

Gryaab skulle kunna köpa in begagnade datorer och telefoner. Här förs det dialog idag med olika parter men det har ännu inte startas upp. En nackdel är att det troligen skulle ta mer arbetstid i anspråk för hantering vilket kan vara ett rimligt avvägande.